

ÅRSPLAN

2023-2024

SÆTREBO
BARNEHAGE AS

Innholdsfortegnelse

1. Velkommen	2
2. Barnehageloven	2
2.1 Årsplan	2
3. Eierskap	2
4. Barnehagen vår	3
4.1 Barnehagens visjon og verdier	3
4.2 Dagsrytme	4
4.3 Mattibudet vårt	5
5. Personalet	5
5.1 Voksenrollen	6
6. Kompetanseheving og utviklingsarbeid	6
7. Barnehagens formål og innhold i praksis	7
7.1 Omsorg	7
7.2 Lek	7
7.3 Læring	8
7.4 Danning	9
7.5 Vennskap og fellesskap	9
7.6 Kommunikasjon og språk	10
7.6.1 Barnehagens satsningsområde	10
8. Barns medvirkning	12
9. Foreldresamarbeid	13
10. Tidlig innsats – sammen for barnet	13
10.1 Kontaktordning	14
10.2 BTI	14
10.3 Opplysningsplikt	14
11. Psykisk helse og livsmestring	14
12. Oppstart og overganger, fra yngst til eldst	15
12.1 Overganger	15
12.2 Avdelingsbytte	16
12.3 Sammenheng og overgang barnehage- skole	16
12.4 Siste året i barnehagen – Bjørnehula	17
13. Temaer gjennom året	18
14. Planlegging og vurdering av pedagogisk arbeid	19

1. VELKOMMEN TIL NYTT BARNEHAGEÅR!

Vi gleder oss til et nytt barnehageår. Det er mye som rører seg i selve barnehagen og mye vi håper vil skje barnehagepolitisk. En ting er uansett helt sikkert; vi som arbeider i barnehagen er stolt av profesjonen vår og vi vil det beste for barna, sammen med dere foresatte, og målet vårt er at alle barn skal være inkludert i barnehagens fellesskap, at våre barn skal trives, utvikle seg, ha gode dager og bli møtt daglig av trygge, rause, varme og tydelige ansatte. Som ansatte møter vi på bl.a. glede, snørr, tårer, begeistring og mestring i en givende, hektisk og innholdsrik hverdag. Vi er opptatt av et solid og tett foreldresamarbeid, fordi dere er barnets viktigste mennesker. Tillit og gjensidig åpenhet er derfor sentralt.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet og skal gi barn et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven. Som virksomhetsleder er jeg opptatt av god ledelse for å sikre faglig kvalitetsutvikling og godt endringsarbeid. Sammen skal vi gjøre alt vi kan for å gi barna en god start på livet. Barnehagen skal, j.f. rammeplanen, være en lærende organisasjon der hele personalgruppa skal være tydelige rollemodeller og bevisste yrkesutøvere innenfor vår profesjon. Alle ansatte skal få mulighet til å utvikle sin individuelle og felles kompetanse,

gjennom faglige møter, kompetanseheving og vurderingsarbeid. En viktig ledetråd i dette arbeidet er at *alle skal med* og at vi kontinuerlig har *blikk på egen praksis*.

Med hilsen fra virksomhetsleder GroA

2. BARNEHAGELOVEN

Sætrebo barnehage følger barnehageloven. Den suppleres av forskriften Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og gjelder for alle kommunale og private barnehager. Les om barnehagens formålsparagraf her:

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64/KAPITTEL_1#%C2%A72

2. 1. ÅRSPLAN

Rammeplanens bestemmelser sier at barnehagene skal utarbeide en årsplan der barnehagen synliggjør sitt arbeid og sine valg. Årsplanen fastsettes av samarbeidsutvalget.

3. EIERSKAP

Notodden Kommune er barnehagemyndighet, og fører tilsyn med alle kommunens barnehager. Sætrebo er en privat barnehage og et selvstendig rettssubjekt. Eier og daglig leder for våre barnehager er Inger Lise Wølner, ilw@kattekleiv.no, mob: 90968719. Styreren i våre barnehager er Hæge M Lund, hml@kattekleiv.no, mob: 92407442 og har kontorer på Yli.

Sætrebo barnehage har egen virksomhetsleder;

[Gro Anita Sørensen](mailto:gas@kattekleiv.no), gas@kattekleiv.no, mob: 93437506

4. BARNEHAGEN VÅR

Sætrebo barnehage ble til i 2007. Barnehagen vår ligger i rolige og solrike omgivelser midt i et boligfelt. Vår nærmeste skole er Sætre skole som flertallet sokner til.

Vi har to avdelinger som vi kaller **TELLUS** (0-3år), **NEPTUN** (3-6 år). Neptun har en egen førskolegruppe vi kaller **BJØRNEHULA**. Informasjon, planer, evaluering og innhold spesifikt for avdelingene vil dere kunne lese og oppdatere dere på gjennom månedsbrevene og følge med på Kidplan.

Sætrebo har et attraktivt nærområde. Vi er opptatt av at barna skal bli kjent i sitt nærmiljø og bruker dette aktivt. Barnehagen ligger sentralt til i forhold til byen, idrettsanlegg og universitetet, som vi for øvrig samarbeider med. Vi har kort vei til bl.a. skolandparken, Våladalen, Løveskogen (Groshaug), akebakke, skogområder som trollskogen (ved bekken bak USN) og skogen mellom USN og Grotbæk, Tinnemyra, skøytebanen og Sætre skole. Rundt hele barnehagen vår har vi lekeareal. Vi har stor plass å boltre oss på og et område som innbyr til motoriske utfordringer og lekemuligheter. Vi har veranda og uteareal på baksiden av barnehagen som gir skygge på varme sommerdager for de minste barna og her sover barna ute under tak. Vi har bål plass, paviljong og mulighet til enten kino eller spise under tak i parkhuset vårt.

4.1. BARNEHAGENS VISJON OG VERDIER

Visjonen vår er: **Gode minner – Læring for livet**

Målsettinger: **Bidra til å gi barn en god start på livet og inkluderende fellesskap.**

Vår visjon og våre verdier bygger på barnehageloven, FNs barnekonvensjon og vårt syn på barn & barndom, som igjen er forankret i forskning. Våre verdier finner vi igjen i vår pedagogiske plattform og målsettinger for arbeidet vårt: Vi mener hvert enkelt barn er unikt og jobber for at alle barn skal føle seg sett og anerkjent for den de er. Vi streber å legge til rette for at barna i Sætrebo barnehage skal få en god start på livet gjennom varme relasjoner som er preget av trygghet og omsorg. Vi jobber for å være en psykisk helsefremmede barnehage og er bevisst på at barndommen er noe man har med seg hele livet. Vi ser på barn som kompetente mennesker og mener det er viktig at barna får utvikle seg ut ifra de evner og interesser barnet har. Helt fra fødsel av utvikler barna seg til selvstendige individer med egen identitet. Barndommen har en egenverdi og vi ansatte skal synliggjøre barnets plass og verdi i fellesskapet.

Vi som arbeider i barnehagen har et særdeles viktig samfunnsmandat:

«Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng». (R. 17, s.17).

Vi vet det er avgjørende at barn får oppleve å være betydningsfulle mennesker og deltakere i et fellesskap, å få delta i kreative prosesser, få varierte natur- og sanseopplevelser, og oppleve at de er med å påvirke sin egen hverdag. Barna skal få en begynnende forståelse for

betydningen av bærekraftig utvikling. At barn og voksne opplever humor og glede, og ikke minst at barn blir møtt i følelsene sine med respekt og forståelse i relasjonen til de voksne er et godt verktøy for å mestre livet. Vi vil være trygge, lyttende og grensesettende voksne i møte med barna. Vi heier frem leken som livsviktig for barna, har fokus på en inkluderende barnehagehverdag og vi heier på barnet.

«Alle barn er født til å skinne og må få muligheten til det»

Hentet fra: <https://voksneforbarn.profundo.no/nettbutikk/produkt/S3-0-55>

Vedtekter, årsplan, informasjon, barnehagens innhold og dokumentasjon i form av bilder, kalender og månedsbrev ligger på Kidplan.

4.2. DAGSRYTME

Tidene er veiledende og endringer forekommer.

06.45 - 09.15 Barnehagen åpner. Tilrettelegges for rolig og fin start på dagen.

07.30 - 08.15 Vi serverer frokost til de som ikke har spist hjemme.

09.15 Samling 3-6 år – velkommen, impuls til dagen, deling i grupper.

09.30 Lekegrupper inne eller ute, språkgrupper, tur, prosjekt og temajobbing.

10. 45 Samling, bleieskift og håndvask 0-3 år – 3-6 år rydder og vasker hender

11.00 Lunsj. Vi serverer grønnsaker og frukt vedsiden av og melk/vann som drikke. Barna skal få god tid til å spise.

Etter lunsj: Hvile/ Sove - alle sovebarn sover ute i vogner hos oss
Resten av barna har lek og aktiviteter utendørs. Vi er ute i all slags vær.
Noen ganger har vi utedager.

14.00 Vi spiser frukt og knekkebrød inne eller ute med vann som drikke

Etter frukt: Vi har lek inne eller ute.
Barna fortsetter gjerne en lek som er påbegynt tidligere på dagen eller ansatte støtter/tilrettelegger for lek barna uttrykker ønske om.

16.30 Barnehagen stenger.

Onsdager = NISTEDAG. Denne dagen må barnet ha med seg bærbar ryggsekk med niste, drikke og sitteunderlag. Barnet kan ha med frukt og/eller LITT kjeks. Husk å navne alt. Denne dagen er et høydepunkt for barna våre. Vi har utedag (oftest de minste), går på tur i nærmiljø eller skog eller drar på busstur lengre unna.

4.3 MATTILBUDET VÅRT

Vi følger helsedirektoratets anbefalinger for mat og måltider. Til frokost og lunsj serveres melk og vann. Til frukt og ellers gjennom dagen tilbys vann.

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
<p><u>Frokost:</u> Brød, grønt og pålegg</p> <p><u>Lunsj:</u> 0-3 åringene disker opp med <i>nybakte rundstykker</i> sammen med voksne.</p> <p><u>Fruktmåltid:</u> Frukt/grønnsaker og knekkebrød</p>	<p><u>Frokost:</u> Brød, grønt og pålegg,</p> <p><u>Lunsj:</u> 3-4 åringene lager <i>fisk, kjøtt eller vegetarrett</i> sammen med en voksen.</p> <p><u>Fruktmåltid:</u> Frukt/grønnsaker og knekkebrød</p>	<p><u>Frokost:</u> Brød, grønt og pålegg.</p> <p><u>Lunsj:</u> <i>Barnet har egen sekk med drikke og mat.</i> Gjerne frukt og det er lov med max. 2 kjeks.</p> <p><u>Fruktmåltid:</u> Frukt/grønnsaker og knekkebrød</p>	<p><u>Frokost:</u> Brød, grønt og pålegg.</p> <p><u>Lunsj:</u> <i>Brødmåltid med div. pålegg.</i> Barna oppmuntres til å smøre selv.</p> <p><u>Fruktmåltid:</u> Frukt/grønnsaker og knekkebrød</p>	<p><u>Frokost:</u> Brød, grønt og pålegg.</p> <p><u>Lunsj:</u> 5-6 åringene lager <i>fisk, kjøtt eller vegetarrett</i> sammen med en voksen.</p> <p><u>Fruktmåltid:</u> Frukt/grønnsaker og knekkebrød</p>

5. PERSONALET

I barnehagen jobber barnehagelærere, fagarbeidere og assistenter. Vi har partnerskapsavtale med USN, er utdanningsbarnehage og har i år 2 praksislærere hos oss som får studenter.

TELLUS 0-3 år

NEPTUN 3-6 år (månebarne og bjørnehulebarne)

Dere vil kunne møte på vikarer, elever fra NUSK og voksenopplæring.

5.1 VOKSENROLLEN

I Sætrebo barnehage er personalet opptatt av å ha en relasjon til barna som er preget av omsorg, tilstedeværelse og lekenhet. De ansatte er barnehagens viktigste ressurs for god kvalitet. Våre verdier, kunnskap og holdninger skal komme til syne i hverdagen og vi jobber hver dag mot målene rammeplanen har gitt. Vi er opptatt av å være autoritative voksne for barn, som betyr å være varme og rause voksne, samtidig som vi skal være tydelige. Vi er opptatt av å skape forutsigbarhet og ha en anerkjennende tilnærming til barna.

6. KOMPETANSEHEVING OG UTVIKLINGSARBEID

Vi ønsker at alle ansatte skal ha mulighet til å utvikle seg, bli sett og hørt og føle mestring i jobben sin. Vi er opptatt av at alle skal inkluderes og få mulighet til å medvirke i pedagogiske prosesser. Veiledning setter vi høyt og foregår både systematisk og ved behov. Ansatte som viser arbeidsglede, høy arbeidsmoral og som samarbeider kan lære, støtte, men også utfordre hverandre. På den måten kan vi øke kvaliteten på arbeidet vårt. Vi er et team og målet er å dra lasset sammen. Alle skal med i en lærende organisasjon.

Alle møtepunkter vi har fylles opp med eksempelvis planlegging, evaluering og ulik kompetanseheving i form av refleksjonsgrupper, foredrag, kurs, case-dialoger m.m i fellesskap og avdelingsvis.

OMRÅDER FOR KOMPETANSEHEVING 2023-2024:

1. Alle med

Felles kompetansehevingsprosjekt med Notodden kommune i samarbeid med Kongsbergregionen. Prosjektets mål er:

- *Alle barn og unge opplever mestring hver dag*
- *Alle barn og unge er ressurser i et inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel, lek og læring*
- *Personalet deltar aktivt i profesjonelle læringsfellesskap hvor alle reflekterer over felles verdier og vurderer og videreutvikler sin pedagogiske praksis til barn og unges beste*
- *Alle barnehager, skoler og PPT benytter data og forskningsbasert kunnskap for å drive systematisk utvikling av læringsmiljøet*

Andre viktige områder Sætrebo har fokus på i kompetansehevingsarbeidet:

- ❖ forebygging av krenkelser og arbeidet med å gi barna et godt psykososialt barnehagemiljø.
- ❖ Barnehagen som lærende organisasjon
- ❖ Liv og røre – en modell som har som mål å fremme helse, trivsel og inkludering som grunnlag for læring og livsmestring for alle barnehagebarn i Vestfold og Telemark. Arbeidet skal bidra til bevegelsesglede, matglede og inkluderende aktiviteter for store og små.

2. Språk

Årets satsningsområde er «Språkmiljø».

Mål: Øke bevisstheten og faglig tilrettelegging for språk ved alle sider av barnehagehverdagen og i relasjoner.

3. Tidlig innsats

Mål: Drøfte og handle tidlig ved bekymringer uansett bakgrunn.

Her er arbeidet med BTI (Bedre tverrfaglig arbeid) og aktivitetsplikten viktig, samt samarbeidet med foresatte og kontaktordning (PPT).

4. Vold og overgrep

Sætrebo skal i år også skal delta i opplæringsprogrammet til Stine Sofie stiftelsen. Stine Sofie Barnehagepakke er et opplæringsprogram som skal gjøre barnehageansatte bedre rustet til å avdekke vold og overgrep mot barn så tidlig som mulig.

7. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD I PRAKSIS

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset. Barna skal få leke og utfolde skaperglede. Arbeidet vårt med omsorg, lek, læring, danning, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og bidra til allsidig utvikling (R.17, s. 19). Det er personalet på Sætrebo som skal omsette ord til god pedagogisk praksis, sørge for at barna er ivaretatt, støtte barnet i dets dannelsesprosess og legge til rette for progresjon.

7.1 OMSORG

Omsorg er en forutsetning for barns trygghet, trivsel og utvikling. Omsorgsfulle relasjoner gir grunnlag for trivsel, glede og mestring som er personalets ansvar å ivareta (R. 17, s. 21). Personalet skal møte alle barn med åpenhet, varme og interesse.

For å ivareta barnets behov for omsorg skal ansatte i Sætrebo:

- ta i bruk lært kunnskap med å forstå barnet innenfra (COS)
- være en autoritativ voksen; varm, raus og tydelig
- være lydhøre overfor barns uttrykk og imøtekomme barnas behov.
- støtte og oppmuntre barn til å vise, gi og ta imot omsorg.
- være lydhøre overfor barns uttrykk og imøtekomme barnas behov
- inneha evne til å skape trygghet, være engasjerte, gi oppmerksomhet, vise innlevelsessevne, forståelse, være anerkjennende og bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre
- gi barna kunnskap om vold og overgrep -vonde hemmeligheter og om kroppen sin
- sørge for barns mestringsopplevelser.
- jobbe for at alle barn skal trives, være inkludert i fellesskapet og tro på egne evner
- være til stede for barna i samspill og konflikter.

7.2 LEK

Barnehagen har en stor rolle i å ivareta leken, dens muligheter og spiller en sentral rolle i

barnets liv, utvikling og læring. Barn bruker leken til bearbeiding av opplevelser, erfaringer og inntrykk fra en virkelighet som kan være vanskelig å forstå. I leken blir den klargjort og forståelig. Det skal bidra til at alle barn kan oppleve engasjement, glede, humor, spenning og magi gjennom leken, både alene og med andre (R.17, s. 20). Gjennom leken utforsker, lærer og mestrer barnet.

For å ivareta barnas behov for lek skal personalet på Sætrebo:

- tilrettelegge for felles erfaringer hos barna, som grunnlag for lek.
- inspirere til ulike typer lek både inne og ute.
- fremme og berike leken ved å lytte og være oppmerksom på barns initiativ og samspill og dermed kunne bidra med materialer, handlingsrom og/eller lekne voksne.
- ta initiativ til lek og bidra til inkludering = Det er alltid plass til en til!
- oppdatere kunnskap om lekekompetanse hos barna
- ha forståelse for viktigheten av voksenrollen i og utenfor leken
- innhente seg kunnskap om lekens betydning for barnets sosiale, språklige, kreative, emosjonelle og psykiske utvikling.

7.3 LÆRING

Barnehagen er første kapittel i barnas utdanningsløp. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser og de skal få bidra i egen og andres læring (r.17, s.22). Det sies at kreativitet er egenskapen verden har størst behov for i fremtiden, for her ligger problemløsning, utforskning og læring i høy grad, på samme måte som leken. Når vi snakker om lek, snakker vi ofte om barns naturlige væremåte. Slik er det også med kreativiteten. Den er vi født med og barnehagens jobb er å stimulere den videre. La barn tenke selv og ikke ha alle svarene.

Personalet på Sætrebo skal fremme læring hos barna ved å:

- gi mening til nye begreper og være nysgjerrige sammen om natur, dyr og ulike tema

- være oppmerksomme og spørrende sammen med barna til alt rundt oss, ved å gi barna et trygt og omsorgsfullt miljø å utvikle seg i.
- utvide barnas erfaringer og å sørge for mestringsopplevelser og progresjon
- bidra til at barn får muligheten til å utvikle kreativiteten sin og være nysgjerrige, både i hverdagen, men også gjennom forskerdager
- fange opp og støtte barn som viser liten evne til å lære og ta til seg kunnskap og ferdigheter.

7.4 DANNING

Danning handler om et helhetlig lærings syn. Om å utvikle kunnskaper, verdier og holdninger sammen, gjennom dialog, hvor alle barna ses på som selvstendige mennesker med følelser og tanker (Anne Schjelderup, Barnehage.no 15.5.2014). Barnehagen skal bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse (R.17, s. 21). Vi i barnehagen ser på danning som det vi mennesker trenger for å møte livet, jf. våre verdier om å arbeide for å gi barn en god start på livet. Å hjelpe barna på deres dannelsesreise er en av barnehagens viktigste oppgaver.

Personalet i Sætrebo skal arbeide med barnets dannelsesprosess ved å:

- stimulere barna til å reflektere over egne handlinger og væremåter og verden rundt seg og gi barna gode tilbakemeldinger på godt samspill
- gi barn erfaringer om at deres mening betyr noe og at de er bra nok i kraft av å være seg selv.
- støtte barns engasjement og gi barna mulighet for aktivt å medvirke i egen hverdag.
- synliggjøre og fremme mangfold (etnisitet, legning, familier, funksjonsnivå)
- følge opp og anerkjenne barns initiativ og handlinger
- Følge opp «Liv og røre-prosjektet» med holdningskapende arbeid.

7.5 VENNSKAP OG FELLESSKAP

Barnehagens oppgave er at alle barn skal kunne erfare at de er betydningsfulle for flokken. De skal få erfare positive samspill med barn og voksne. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler ferdigheter og egenskaper som er hensiktsmessig i møte med andre, altså sosial kompetanse. Barnehagen skal legge aktivt til rette for utvikling av vennskap. Alle som arbeider i barnehagen

skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillmønstre (R.17, s. 23). Vi har utarbeidet et dokument som heter «Plan for å sikre et godt psykososialt barnehagemiljø», som ble revidert høsten 2021.

Personalet på Sætrebo skal arbeide med vennskap og fellesskap ved å:

- ta barnet på fersken i å gjøre gode ting og vise interesse ved å lytte og spørre
- støtte barna i å reflektere over egne følelser, opplevelser og meninger, og å ta andres perspektiv ved å se en sak fra en annen side
- støtte barna i å sette egne grenser og være løsningsorientert i konflikter.
- bidra til at barna lærer å få seg venner, holde på venner og å være en venn.
- Ha god kjennskap til intern plan og ha nulltoleranse for alle former for krenkelser
- være gode forbilder, bygge varme relasjoner og framsnakke andre.
- jobbe systematisk med psykisk helse, følelser og barnets tro på seg selv
- Aldri holde barn utenfor fellesskapet i barnehagens aktiviteter (bursdager, samlinger o.l.)

7. 6 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

Barn har et mangfold av kommunikasjonsformer, både verbalt og ved kroppsspråk. Vi oppfatter tonefall og kroppslige uttrykk forskjellig, ut ifra hvor vi kommer fra. Kommunikasjon påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. I år har vi valgt et satsningsområde under denne paraplyen og vil omsette rammeplanens formål til praksis som utdypet under.

7.6.1 BARNEHAGENS SATSNINGSOMRÅDE FOR 2023-2024

Barnehagen har en tverrfaglig praksis, der fagområdene glir i hverandre. Vi har valgt ut et område vi i år vil ha et spesielt fokus på i år; **språkmiljø**. I praksis vil det si at Språkmiljø er den «ekstra innfallsvinkelen» vår inn i alle sider ved barnehagen dette året. Barnehagen skal være et inkluderende fellesskap, og språk som kommunikasjon er av de viktigste verktøy vi har for å skape dette. Det er den tilretteleggingen og det språklige miljøet barn møter daglig vi her tenker på, for alle barn. Å lykkes med språkarbeid gir mange positive virkninger som skaper forutsigbarhet, inspirasjon, forståelse, læring, glede, samhold, vennskap, mestring, lekekompetanse, trivsel mm.

Språkmiljø omhandler mye. En av barnehagens fremste oppgaver er tidlig og god språkstimulering. Personalet skal tilby varierte og tilpassede språklige aktiviteter til barna. Vi er opptatt av å legge til rette for positive og trygge arenaer, lekekroker, aktivitetsgrupper, lekegrupper, rutinesituasjoner og ikke minst hverdager preget av bevisste og kreative voksne som møter barna på deres nivå og som tar barnets interesser og initiativ på alvor. Igjen er det de voksne som er den viktigste ressursen. Rammeplanen sier at arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng. Sammen skal dette til bidra til barns allsidige utvikling. Språkmiljø er derfor et område som favner mye av det barnehagehverdagen handler om. Vi har en stor oppgave med å stimulere den norskspråklige kompetansen til barna våre som er flerspråklige. Jo bedre barnet er i sitt morsmål (hjertespråk), jo bedre forutsetning for å lære et nytt språk.

Å bruke språket aktivt, leke med barna, bruke pekebøker, konkreter i samling, høytlesning, spille brettspill, bruke samtalekort, drama/eventyr og benevne alt vi gjør, samt organisere aktiviteter og språkgrupper, er gode metoder for å stimulere språket hos barna. Å støtte barna til å leke med språket ved lyd, rim og rytme er også med på å stimulere fremtidig språk og skriftlige ferdigheter.

Arbeidsformer og tilnærminger vi vil bruke gjennom året er:

- lytte, støtte, berike og være oppmerksomme på barns initiativ.
- følge med på, fange opp og støtte barn som er lite språklig aktive / er sene i språkutviklingen.
- systematisk gjennomføre språkgrupper der flerspråklige barn, sammen med norskspråklige barn får god og nødvendig språkstimulering gjennom ulikt materiell og lek.
- fremme språket ved å bruke rim & regler i ulike uformelle situasjoner og fortelle eventyr.
- Bruke ulike konkreter, bilder, sang, flanellograf, dramatisering og eventyrbokser. lese bøker og ha fokus på høytlesning og fortellerrollen både med og uten bok
- legge til rette for et godt språkmiljø gjennom leken og ved å være bevisste voksne som bruker språket aktivt gjennom hele barnehagedagen.
- Gjennomføre «Les med meg»-uker der ulik litteratur er i sentrum, med og uten bilder.
- la alle barn få mulighet til å definere seg selv, være stolt av sin bakgrunn og samhandle på de ulike språkene de kan.

- tenke visualisering; alltid ha språkplakater og bildestøtte tilgjengelig som gjenspeiler tema vi jobber med.
- La barna være delaktige i barnehagens rutiner og ulike arenaer og ta barns interesser på alvor
- se bak barns adferd, behandle det som et form for språk, være bevisste barnas ulike uttryksformer.

8. BARN MEDVIRKNING

Barna skal få mulighet til å få innflytelse på det som skjer i barnehagen (R.17, s. 27).

Barnehagedagen skal være preget av respekt for barnets personlighet, meninger og følelser.

Mål: Barna skal erfare at deres mening, innspill eller reaksjon teller og blir tatt hensyn til.

For å omsette barns medvirkning i praksis vil personalet jobbe for å:

- være lydhøre overfor barns mange måter å kommunisere på; tolke kroppsspråk som de minste barna gir oss og lytte til hva barn har å si med stor interesse
- gi barna tid og rike lekemuligheter, da vi tenker dette er en del av god omsorg, for øyeblikkets del og for fremtiden.
- forsøke å se verden gjennom barns øyne og vise at det de forteller er interessant for oss.
- ha fokus på barns psykiske helse, bl.a ved å oppmuntre barn til å si i fra, fortelle om hverdagen sin, ta barns ulik atferd og følelsesuttrykk på alvor.
- møte barns spørsmål og undring på en yrkesetisk forsvarlig måte, dvs. at vi må sørge for at barna blir sett, tatt hensyn til og gitt utfordringer, ut fra ulike utviklingsnivå og modning.
- bidra til å motivere barn og verdsette barns ulike måter til medvirkning
- Gjennomføre barnesamtaler og «bankingtime» som kvalitetstid ved behov med en voksen
- La barna få medvirke i rutinesituasjoner og praktiske gjøremål, som plukke epler fra hagen vår, gå ut med søppel, sope ute, spyle og fylle opp med materiell, i tillegg til å delta i barnehagens daglige pedagogiske aktiviteter. De fleste barn elsker å hjelpe til, «gjøre voksenting», de føler på stolthet, mestring og at de er betydningsfulle.

9. FORELDRESAMARBEID

MÅL: Skape trygghet og tillit som grunnlag for godt samarbeid til det beste for barnet

Hjem og barnehage er to av mange ulike miljø barn vokser opp i, og det er viktig at barna opplever sammenheng mellom de ulike miljøene. Vi har et felles ansvar for barns trivsel, helse, læring og utvikling, vi kan være utfyllende arenaer for barnet. Barnehageloven sier at barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning.

I Rammeplanen står det at barnehagen skal ta hensyn til foreldrenes synspunkter, samtidig må både foreldre og personal forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte. Personalet har taushetsplikt. Kun opplysningsplikt, meldeplikt og avvergingsplikt overgår denne.

For å sikre et godt samarbeid, har vi disse forventningene til foresatte og til barnehagen:

- Daglig kontakt i hente -og bringe-situasjoner
- både foresatte og ansatte bør være interessert i å lytte og fortelle.
- Følge med på KIDPLAN kontinuerlig. Foresatte bør lese månedsbrev, info, se bilder, og bruke melding og fravær funksjonen aktivt.
Barnehagen bør legge ut vesentlig informasjon og gode planer, samt dokumentasjon.
- Foreldresamtaler – si ja takk til samtale vedrørende ditt barns trivsel og utvikling.
Foreldremøter høst og vår, viktig å delta om dere kan.
- refleksjonsgrupper/diskusjon, idemyldring, temafokus og informasjon m.m.
Barnehagen møter godt forberedt og er positive til innspill.
- Framsnakk barnehagen og de ansatte for barnet ditt, men ta alltid kontakt ved bekymring o.l.
- Være med i samarbeidsutvalget (SU) som er representanter for foreldreutvalget (alle foreldrene): Skal sikre samarbeidet mellom barnas hjem og barnehagen.
- Delta på desemberfest, verdensdagen for psykisk helse, dugnad og fargefest (sommeravslutning): - Viktig arena sammen med barna - alltid trivelig og sosialt.
Barnehagen skaper treffpunkter og bidrar til inkludering og utjevne sosiale forskjeller.
- Brukerundersøkelser - Flott om undersøkelser svares på, fin medvirkning og hjelp for oss å bli bedre.

10. SAMMEN FOR BARN - TIDLIG INNSATS

Vi samarbeider til enhver tid for barnets beste. I den anledning kan vi oppleve noen ganger bekymringer for barnas trivsel eller utvikling, individuelt, rundt familien eller på systemnivå. Vi ønsker tett dialog med dere foresatte og er opptatt av å tilrettelegge for barnet så godt som vi kan klare, så tidlig som mulig innenfor barnehagens rammer. Dersom det ikke er

tilstrekkelig, vil at samarbeid om henvisning, veiledning o.l kunne være aktuelt for at barnet skal få den tilretteleggingen det har behov for, for å sikre god utvikling hos barnet.

10.1 KONTAKTORDNING

Kontaktordningen (PPT), kommer til barnehagen jevnlig og gir oss mulighet til blant annet å få hjelp til utfordringer, drøfte saker, vurdering og bekreftelse, få veiledning, råd og ny kunnskap. Vi spør alltid etter samtykke hos foresatte ved individuelle saker. Ved uansett type henvisninger, skal det drøftes i kontaktordning først.

10.2 BTI

Vi bruker «stafettloggen», et verktøy innen BTI, dersom vi jobber spesifikt med tiltak rettet mot enkeltbarn. BTI gir en tids- og innholdsmessig oversikt over initiativer og beslutninger som er tatt i forhold til et barn som har behov for ekstra innsats. Foresatte skal ha tilgang og eierskap til loggen og den bør fungere som en avtale rundt innsatsen for barnet. BTI-stafettlogg fremmer samarbeid som sikrer at barnet får den innsats det har behov for, og gir en oversikt over ansvarlig for iverksetting og evaluering av tiltak.

10.3 OPPLYSNINGSPLIKT

Vi er alltid barnas forsvarer. Det betyr at vi har meldeplikt til barnevern og politi om det er nok grunnlag til bekymring for et barn. Vi informerer foresatte at vi melder og hva vi melder for, så sant det ikke handler om vold og seksuelle overgrep. Det er barnevern/politi som har ansvar for å undersøke bekymringsmeldingen og som avgjør om det opprettes sak eller ikke.

11. PSYKISK HELSE OG LIVSMESTRING

Det står i rammeplanen at barnehagen skal ha en helsefremmede og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Dersom barn opplever krenkelser må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette (aktivitetsplikten). Ved at de ansatte i Sætrebo er tett på og er «påkobla» voksne hver dag, er de i posisjon til å kunne observere og motta informasjon

om barnas omsorgs- og livssituasjon. Måten barn lærer å forholde seg til følelseslivet på, danner grunnlaget for hvordan man som voksen forholder seg til følelser. Vi skal møte barna i

deres følelser, hjelpe til å sette ord på, gi mulighet for hvile og støtte barna i konflikthåndtering. Personalet kjenner til tilknytningsteori gjennom boka «se barnet innenfra» og er kurset i COS. En arbeidsmåte vi har fokus på i barnehagen er å gi barn mange mestringsopplevelser, ha oppmerksomhet på positive handlinger, gi gode beskjeder, være tilstede og i dialog med barna. Inkludering i barnehagen, følelse av tilhørighet og håndtering av krenkelser er av avgjørende grad for å fremme den psykiske helsen til barna og livsmestring. En autoritativ voksenstil utgjør en viktig del av vår pedagogiske plattform, og de ansattes felles forståelse. Krav settes ut fra barnets forutsetninger, og den voksne utøver positiv grensesetting. **VERDENSDAGEN FOR PSYKISK HELSE** er 10. oktober og da inviterer vi til saft og vafler i hentetiden.

12. OPPSTART OG OVERGANGER – FRA YNGST TIL ELDST

Den første tiden i barnehagen kalles for tilvenning, og den skjer i tett samarbeid med hjemmet. Det er viktig for begge parter å få kunnskap om hverandre, og barnets behov. Utdanningsløpet starter i det barnet begynner i barnehagen. Vi jobber for at barna skal få en trygg og god overgang som gir mening og sammenheng. Tilvenning til livet i barnehagen kan ofte være en tøff opplevelse både for barn og foresatte. Vi i barnehagen er opptatt av å trygge både barn og foresatte. Sammen med dere legger vi til rette så godt vi kan for at livet i barnehagen skal bli positivt for hele familien. Det er dere foresatte som kjenner barnet best og det er forutsetning at dere forteller alt som kan ha betydning for barnet. Det er viktig å huske på at alle barn er forskjellige og tilvennes barnehagen i ulikt tempo. Det er ingen fasit på dette og alle typer tilvenning er like normalt. Noe som kan være verdt å vite, er at foresattes eventuelle usikkerhet raskt smitter over på barna, så om du synes dette er vanskelig, så vær åpen og personalet vil trygge deg/dere. Personalet har med foresattes medvirkning våren 2023 jobbet med og utarbeidet et kvalitetsdokument for oppstart og tilvenning i barnehagen, som nye familier for informasjon om før de begynner i barnehagen.

12.1 OVERGANGER

Barnet opplever mange ulike overganger i barnehagen. Med overganger mener vi å gå fra noe og over til noe annet. Det kan eksempelvis være fra hjemmet til barnehagen, avdelingsbytte,

fra samling til mat, fra inne til ut og overgang til skole. Dette er alle overganger som krever gode rutiner, bevissthet, planlegging og alle barn skal tas hensyn til ut ifra sine behov.

12.2 AVDELINGSBYTTE

Barnehagen vår organiseres på den måten at alle barna blir kjent med alle voksne. Vi har felles garderobe og felles frokost. Allikevel er det en stor endring for alle barn å omgås mange timer med andre voksne og barn enn hva de er vant til, være i nye rom og nye rutiner. De som skal bytte til større avdeling starter med korte besøk til den aktuelle avdelingen i god tid før byttet. Dette har vi god erfaring med at fungerer fint. Vi har overflyttingssamtaler internt for å fremsnakke barnets ressurser og evt. beskrive tiltak som skal følges opp vedr. enkeltbarn, også spes. pedagogisk hjelp. Dette for å sikre at barna får det de har krav på, dele gode erfaringer og sikre progresjon.

12.3 SAMMENHENG OG OVERGANG BARNEHAGE – SKOLE

Barna skal få oppleve at det er en sammenheng mellom disse to institusjonene og de skal få glede seg til en ny hverdag på skolen. Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg erfaringer, kunnskap og ferdigheter som kan gi et godt utgangspunkt og motivasjon (R.17, s.34). Det er dette som danner grunnlaget for det tilbudet vi velger å gi de eldste barna. Vi møter barna der de er og lar de vokse gjennom mestring, utfordringer og felles opplevelser.

Vi er opptatt av å gi barna en verdig og god avslutning på barnehagetiden, som er knyttet til de viktigste årene i et menneskes liv. Barndommen, med tyngde på det psykiske grunnlaget som dannes fra 0-7år, har alle med seg inn i voksenlivet.

Vi tilbyr foreldresamtaler høst og vår der vi bruker et eget overgangsskjema med samtalepunkter. Dette skjemaet blir brukt av alle Notodden kommunes barnehager. Samtalen skal ha fokus på hva barnet kan, på mestring og på barnets interesser og i tillegg gi uttrykk for barnets egne tanker om å begynne på skolen. Skjemaene brukes for å overføre informasjon om barnet til skolen, med foreldres samtykke. Barnehagen har overgangsmøter med alle skolene på våren før skolestart.

Det utfylte skjemaet vil gi skolen bedre mulighet til ivareta barna og imøtekomme deres behov. Eventuelle stafettlogger kan overføres skolens kontaktlærer.

12.4 SISTE ÅRET I BARNEHAGEN – BJØRNEHULA

Vi forsøker å lage et litt ekstra spennende år for seniorenene våre i barnehagen. Barna kan ha behov for andre utfordringer etter flere år på samme sted og det er viktig at vi legger et godt grunnlag som før skolestart, og mest av alt vil vi gi barna gode minner og læring for livet, med leken i høysete! Sammen med leken, er gode aktiviteter og opplevelsen av inkludering og fellesskap det vi setter aller høyest. Vi ønsker å fylle barnas ryggsekk positive opplevelser, latter, glede, en god posisjon kunnskap og ferdigheter om ulike fag og om livet, og masse tro på egne evner 😊

Turer, drama og opplevelser: Vi har mange felles møtepunkter gjennom året fylt med lek, nye opplevelser, turer og drama som gir ny kunnskap, nye erfaringer og gode minner for barna

våre. Mange førskolebarn møtes på tvers av barnehagene og danner nye relasjoner og vennskap før skolestart.

For å nevne noe førskolebarna vil være en del av siste året:

Tur til Gavlesjø, bygdetunet, fotballdag og elgjakt. Aketurer, hjemmebesøk til barna, skolebesøk, overnattingstur, togtur, skøytedag, vanntilvenning og skidag om været tillater det. Gjennom flere dramaforløp vil vi lære om verdensarven vår: «Fra bondekultur til lysbue» og vi skal være delaktige i julespillet «Hellige tre narrer».

Kattuglene: Barn er nysgjerrige av natur og det ønsker vi å ta vare på. Med jevne mellomrom er vi forskere. Barna tar på seg forskerfrakker og begir seg ut på nye eksperimentelle eventyr. Kasse på kasse venter med ulike prosjekter, som f. eks; bie forskning, magnetisme og sansene våre. Kattuglene, som vi kaller oss, er med på å stimulere barns naturlige forskertrang og

vitebegjærighet. Barna undrer seg sammen over hvordan ting fungerer og læringskurven er stor. (jf. R.17- Natur, miljø og teknologi).

Trafikkopplæring: Overgangen fra å bli passet på til å bli en selvstendig trafikant krever mye trening. Den beste læringen skjer ute i trafikken sammen med voksne og til dette tar vi nærmiljøet i bruk på turdagene våre. Foresatte er barnas første trafikk lærere og viktigste rollemodeller. Husk derfor å være gode forbilder vedr. bruk av belte, sete og hjelm for å nevne noe.

13. TEMAER GJENNOM ÅRET

Gjennom året har vi noe innhold som er blitt faste tradisjoner hos oss. Noen områder er fokusområder vi vil gi barna kunnskap om og andre områder vet vi av erfaring at barna interesserer seg for. Alt er i tråd med rammeplan for barnehager.

Høst: *Oppstartsmåned, friluftslivets uke, brannvernuke, psykisk helse-uker, verdensdagen og FN-uke, forskerdag*

Vinter: *«Les med meg-uker», julemagi og forskerdag, øving til desemberfest*

Vår: *Samisk uke, forskerdag, karneval, rim og regler-uker og beredskapsuker*

Sommer: *Mangfold og pride, samt forberedelser til/ øving til fargefest med foresatte*

Nærmere beskrivelser om innhold og arbeidsmåter finner dere i våre månedsbrev som kommer ut i starten av hver måned. Barns medvirkning og innhold basert på barnas interesser er vesentlig, og i tillegg gir rammeplan føringer for innhold.

Vårt satsningsområde «Språkmiljø», vil være gjennomgående uansett tema og prosjekt. Prosjektet «Liv og røre» implementeres inn i hverdagen med mer bevisstgjøring, barns deltakelse i matlaging og mer fysisk aktivitet. Gjennom hele året tar vi i bruk naturen vi har rundt oss og jobber for at barn skal oppleve glede ved å ferdes i naturen, gå på tur og være nysgjerrige på alt vi kan finne og bruke. Vi følger årets gang og tilpasser ofte aktiviteter til årstidene.

Kroppen min og barns seksualitet

Det er like viktig at vi lærer barna om hvordan de ble til og at vi har tiss og rumpe, som det er å lære om at vi har øyne, ben og ulike følelser. Barn skal få kunnskap og erfaringer tilpasset alder gjennom lek og aktiviteter med kompetente ansatte som kan støtte og veilede, også når det gjelder seksuell lek. Her snakker vi om normal seksuell lek og *sunntforskning blant barn*. Den er ofte motivert fra gjensidig nysgjerrighet og er lystbetont for begge parter. At ansatte tar på alvor å skape gode relasjoner og har en anerkjennende tilnærming til barn er en viktig forutsetning for barns seksuelle utvikling og henger nært knyttet til selvfølelse, trygghet og mestring i senere alder.

Vold og overgrep

I følge rammeplanen og FN's barnekonvensjon er dette et lovpålagt område å jobbe med i barnehagen. Etter mange års erfaring på Sætrebo, vil vi i år gjennom kursing og veiledning av Stine Sofie stiftelsen, for å trygge og lære opp flere ansatte. Barn er lojale og er helt avhengig og prisgitt de voksne de har rundt seg. Alt som ties om blir tabu og de temaene vi pakker rundt fører til at barn blir skamfulle. Barn må ha kunnskap om de skal forstå når de blir utsatt for ulovlige hendelser. Vi snakker med de om gode og vonde hemmeligheter, om kroppen vår, hva andre barn og voksne har lov og ikke lov med oss, Norges lov, alarmtelefonen, vi ser mye på bilder, har samtaler, bearbejder gjennom tegning og ser på NRK's serie om «kroppen min eier jeg».

Nasjonaldager vi markerer i år:

19 august – Afghanistan	29. oktober - Tyrkia	11. februar – Iran
24. august – Ukraina	11. november – Polen	17. mai – Norge
03. oktober – Tyskland	28. november - Kosovo	6. juni - Sverige

14. PLANLEGGING og VURDERING AV PEDAGOGISK ARBEID

Planlegging og vurdering gir grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk. Det bidrar til kontinuitet og progresjon og fungerer som utgangspunkt for refleksjon og utvikling av barnehagen. Vi mener alle barn skal ha progresjon ut ifra sine forutsetninger. Vi har 5 planleggingsdager og 9 personalmøter i året. Ledere og virksomhetsleder har møter der vi diskuterer saker som har betydning for det pedagogiske tilbudet, gjennomfører case-dialoger og refleksjon over ulike praksiser og fag. Fagmøter gjennomføres 4 ganger i året der ufaglærte og fagarbeidere får muligheten til å øke sin bevissthet og kompetanse gjennom systematisk og tilrettelagte temaer de ønsker å utvikle seg i.

Planleggingsarbeid gjøres også for barna på den enkelte avdeling ved avdelingsmøter. Fagarbeidere og assistenter har individuell planlegging og forberedelse ukentlig, og alle lederne/ barnehagelærerne ubunden tid hver uke som brukes på planlegging, dokumentasjon og vurdering/etterarbeid. I tillegg har vi med oss foreldresamarbeid, samtaler med barn og observasjoner inn i planleggingsarbeidet. God planlegging åpner også opp for spontanitet. Virksomhetsleder leder prosessen med å utarbeide årsplanen og lederne lager månedsbrev og ukeplaner gjennom året.

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å forsikre oss om at vi driver i tråd med loven og at barna får det tilbudet de har krav på. Det betyr at vi til enhver tid må vurdere innhold og arbeidsmåter vi praktiserer. Det kan være temaer, foreldresamarbeid, måltid, turer, leken, organisering, tiltak vedr. enkeltbarn, vår egen relasjonskompetanse, struktur på møter, overganger og rutiner. Vurderingsarbeidet gir godt grunnlag for justering, videre planlegging og gjennomføring. Refleksjoner og diskusjoner av faglige og etiske problemstillinger gir ny innsikt og bidrar til felles forståelse og er en viktig del av arbeidet vårt. Vurderingsarbeid henger ofte tett sammen med endring- og utviklingsarbeid av egen eller barnehagens praksis. Barnets trivsel og utvikling skal vurderes fortløpende og det skal settes inn passende tiltak ved behov, i samarbeid med hjemmet. Ansatte skriver jevnlig logg vedr. barna, og skriver GLL (Gjort-lært-lurt) - evalueringer som ansatte må fylle ut for å vurdere seg selv og egen læring, som igjen kan være til nytte for barna. Brukerundersøkelser hos ansatte og foresatte kan i tillegg gi en indikasjon på hvilke områder man bør jobbe bedre med.

